

5te Valgfres (N. S. Larsen). Det ærede Medlem skelnede, og deri havde han naturligvis ganske Ret, mellem store Syndere og smaa Syndere, han skelnede ligeledes mellem store Lovbrud og smaa Lovbrud, og deri havde han ogsaa Ret, men derimod ser jeg ikke, at det ærede Medlem, naar der bliver Spørgsmaal, om der foreligger et Lovbrud eller ikke, kan gøre en Sondring mellem noget større eller noget mindre. Om Lovbruddet er der, maa være noget, som er givet, og saa er det retsstridigt, og den, som indlader sig med Lovbruddet, er ikke ren, lige saa lidt som den, der indlader sig med Synnen, hvad enten Synnen er stor eller lille. Jeg tror derfor, at den Sondring, som det ærede Medlem fremsatte, næppe grunder sig i noget juridisk, men i en rent faktisk Omstændighed, idet der ganske rigtig er to Arter af Lovbrud, dem, man ser igennem Fingre med, og dem, man ikke ser igennem Fingre med. Nu er Stillingen den, at Menneskenes Børn i Reglen se igennem Fingre med deres egne Lovbrud, og derfor er det naturligvis en fuldkommen tilstedelig og smuk Ting, at man har spurgt Jærnbæneraadet, hvorimod de, som deres Modstandere have været inde paa, blive nogle nederdrægtige store Lovbrud, som man bør stemple, som de fortjene. Jeg tror, at den Sondring, det ærede Medlem vil drage mellem de Lovbrud, som man ser igennem Fingre med, fordi de paa Grund af Personer og Sagen fordre en mildere Bedømmelse, og de andre, er urigtig, thi denne Teori, at der, naar noget er givet at være Lovbrud, og naar det er givet, at Loven er brudt, skulde være mindre eller større Lovbrud i Forhold til Loven som Helhed, tror jeg ikke, har noget paa sig, og heller ikke, at det praktisk har noget paa sig. Det, der i de Forhold, vi her tale om, fremhæves, er at Ministeriet var mere bundet ved Kirkeraadet end ved Jærnbæneraadet. Jeg ved ikke, at der fra det Standpunkt, vi have indtaget her i Folketinget, kan siges noget saadant. Det kan aldrig tænkes, at Ministeriet er bundet ved en lovstridig Institution, og jeg antager heller ikke, at Ministeriet er bundet ved Raad af enten Jærnbæner eller Kirken. Men naturligvis er det givet, at Raadet i begge Tilfælde udøver en vis Indflydelse paa Ministeriets Handling og Administration, dette gælder ganske vist baade Kirkeraadet og Jærnbæneraadet. Jeg forstaar derfor heller ikke, hvorpaa man rent faktisk begrunder det, at der i Retning af det ulovlige var en væsentlig Forskel paa Jærnbæneraadet og Kirkeraadet. Thi den Magt, de kunne faa, og den Betydning, de kunne faa, baade for Administrationen og Lovgivningsmagten synes

mig at være væsentlig den samme. Der er fremdeles en anden Ting, som jeg vil gøre en Bemærkning om. Den Tale, at man skulde anerkende en ulovlig Substitution i den Betydning, ud over det, man anerkender, naar man modtager noget af en Mand, nemlig som eksisterende, ved at forlange Protokollerne udeleverede, forstaar jeg ikke. Jeg tvæler ikke derved af Hensyn til det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgfres (N. S. Larsen), thi om ham ved jeg, at han er en saa dygtig Jurist, at han er meget klogere, end han taler til. Men jeg taler for andre Medlemmers Skyld, og jeg vil sige ganske lige ud, at jeg synes det vilde føre til, at naar der en Gang var oprettet en ulovlig Substitution, vilde den kunne bestaa til evig Tid; selv om der skete de største Scandaler indenfor den, skrev man sig, hvis denne Protokollteori skulde gaa igennem, for bestandig enhver Anledning til at søge Oplysninger, men jeg kan næppe tro, at man ved nærmere Overvejelse bliver staaende ved det.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Goss): Det er kun en kort Bemærkning, jeg i Anledning af den stedfundne Forhandling vil tilføje, nemlig den, at det Udtryk, jeg før brugte, at denne Lov aldeles ikke har nogen Forbindelse med Kirkeraadet, er at forstaa bogstavelig, absolut, og ikke blot saaledes, at denne Lovs Vedtagelse bliver uden Betydning for Kirkeraadet, men at ogsaa Kirkeraadet har været aldeles uden Betydning for dette Lovforslags Fremjættelse. Lige saa lidt som det kunde være faldet Regeringen ind at forelægge det til Betænkning for Kirkeraadet, lige saa lidt har dette kunnet falde paa at inddrage det i Følge eget Initiativ under sine Forhandlinger. Naar der dernæst har været Tale om Kirkeraadets Protokoller, da eksisterer der noget, som hedder Kirkeraadets Beretning til Ministeriet om de Forhandlinger, der have fundet Sted i Kirkeraadet, enten ifølge Ministeriets Forelæggelse af Sagen eller ifølge Raadets eget Initiativ, og denne Beretning er selvfølgelig ingen Hemmelighed, men vil være tilgængelig for enhver, der er kompetent — hvad jo Udvalget vilde være — til at gøre sig bekendt dermed, og for enhver, som har, uden at have juridisk Kompetence, dog en rimelig, af Administrationen anerkendt Besøjselse eller Anledning til at gøre sig bekendt dermed.

Ordføreren (Blem): Det glædede mig at høre den ærede Ministers Udtalelse